

Άποψη

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Ευρώ, ακρίβεια και ανταγωνιστικότητα

Μετά την αντικατάσταση της δραχμής από το ευρώ, στις αρχές του 2002, οι περισσότεροι Έλληνες νιώθουν έντονη την ακρίβεια στην καθημερινή τους ζωή, την οποία αποδίδουν (κακώς) στο ευρώ. Εθισμένοι επί δύο και πλέον δεκαετίες στις δημοσιονομικές ατασθαλίες και τον αλόγιστο δανεισμό του ελληνικού κράτους, οι πολίτες δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις ωφέλειες από την κυκλοφορία ενός πανίσχυρου νομίσματος, όπως το ευρώ, που έχει απαλλάξει τους πολλούς (και κυρίως τους φτωχότερους) από τον εφιάλτη της υποψήμησης. Ταυτόχρονα όμως η κυκλοφορία του ευρώ έχει στερήσει από το ελληνικό κράτος τη δυνατότητα υψηλού δανεισμού και ελλειμμάτων. Οι αυξήσεις στους μισθούς είναι μικρές και συναρτώνται με την αύξηση της παραγωγικότητας, διότι το κράτος δεν μπορεί πλέον να δανείζεται και να μοιράζει κατόπιν τα δανεικά στους πολλούς, αυξάνοντας τεχνητά το εισόδημά τους. Ταυτόχρονα η ελληνική αγορά κυριαρχείται από ολιγοπώλια, τα οποία ελλείπει σοβαρού κρατικού ελέγχου καταφέρνουν να αυξάνουν τις τιμές των προϊόντων πολύ περισσότερο από τις αμοιβές των εργαζομένων. Το αποτέλεσμα είναι ακρίβεια δυσβάσταχτη για τους πολλούς, που ενοχοποιούν το ευρώ, αγνοώντας τις ευθύνες του κράτους για ομαλή λειτουργία της αγοράς και παραβλέποντας τις δικές τους παραλείψεις για πιο παραγωγική και αποτελεσματική εργασία.

Περιέργως όμως με το ισχυρό ευρώ δυσανασχετούν και οι επιχειρηματίες, που φορτώνουν στο ευρώ τη χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Είχαν συνηθίσει και αυτοί επί χρόνια να στηρίζουν την ανταγωνιστικότητα στις διαρκείς υποψήμησης του εθνικού νομίσματος, που αυτομάτως καθιστούσαν τα ελληνικά προϊόντα πιο φθηνά στο εξωτερικό. Σήμερα η ισοτιμία του ευρώ προς το δολάριο είναι 1 ευρώ = 1,3 δολάρια, ενώ η ισοτιμία αυτή το 2000 και το 2001 ήταν περίπου 1 ευρώ = 0,9 δολάρια. Καταλήγουν λοιπόν πολλοί επιχειρηματίες ότι με τέτοια ισοτιμία ευρώ-δολαρίου δεν μπορούν να είναι ανταγωνιστικοί και να πουλήσουν τα προϊόντα τους στο εξωτερικό. Οι αιτιάσεις όμως αυτές είναι σε μεγάλο βαθμό αβάσιμες.

Η Ελλάδα πραγματοποιεί σημαντικό μέρος των εμπορικών συναλλαγών της με τις χώρες της ζώνης του ευρώ (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία κτλ.), που δεν επηρεάζονται από την ισοτιμία ευρώ-δολαρίου. Ακόμη το ακριβό ευρώ, δηλαδή το φθινό δολάριο, συνεπάγεται μικρότερη δαπάνη για πετρέλαιο, οι τιμές του οποίου διαμορφώνονται διεθνώς σε δολάρια. Τέλος το ακριβό ευρώ δεν επέτρεψε οικονομίες, όπως η γερμανική, να αυξήσουν τις εξαγωγές τους, πολύ απλά γιατί τα προϊόντα τους είναι πιο ανταγωνιστικά.

Δεν ισχυρίζομαι ωστόσο ότι ένα λιγότερο ακριβό ευρώ δεν θα είχε ευεργετικές συνέπειες. Ας μην το δαιμονοποιούμε όμως για όλα τα κακά που συναντούν οι καταναλωτές και οι επιχειρηματίες. Δεν φταίει το ευρώ, φταίμε κυρίως εμείς.